

Aangenomen resoluties CDA Partijcongres 2 juni 2018 te 's-Hertogenbosch

1.Resolutie “studiekosten MBO-opleidingen”

Resolutie ingediend door: de afdeling Eindhoven

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2018 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constateert, dat:

- er een groeiende behoefte is aan jongeren met een afgeronde MBO-opleiding in de zorg, de bouw, de techniek, de logistiek en ICT
- dat er signalen zijn dat studiekosten (voor bijvoorbeeld licenties, schoolboeken, bedrijfskleding, enz.) een belemmering kunnen zijn voor jongeren om voor één van deze richtingen te kiezen

overweegt dat:

- er keer op keer vanuit de politiek wordt gezegd hoeveel behoefte er is aan deze ‘gouden handjes’
- het nu dan ook tijd is om de keuze voor deze opleidingen te stimuleren door de studiekosten te minimaliseren
- zo de waardering van de samenleving voor deze studiekeuze duidelijk en onmiskenbaar wordt gemaakt

spreekt uit dat:

- de Tweede Kamerfractie gevraagd om in overleg met het onderwijsveld ervoor te zorgen dat de extra studiekosten geen belemmering voor de keuze van een opleiding in de zorg, de bouw, de techniek, de logistiek of ICT

En gaat over tot de orde van de dag

2. Resolutie: Midden- en Kleinbedrijf (MKB)

Resolutie ingediend door: CDA-Overijssel, CDA - Fryslan, CDA - Noord-Holland, CDA - Zuid-Holland

Het CDA partijcongres bijeen op 2 juni 2018 te 's Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- het CDA-verkiezingsprogramma ‘Keuzes voor een beter Nederland’ zich hard maakt voor MKB- en familiebedrijven, omdat zij zorgen voor 70% van de banen in het land, een bron van innovatie zijn, oog hebben voor de lange termijn en een sterke lokale/regionale inbedding kennen;

- het verkiezingsprogramma inzet op netto lastenverlichting voor het bedrijfsleven, minder regelgeving, versterken van innovatie via het MKB en het beperken van werkgeversrisico's bij met name kleinere bedrijven;

B. Overweegt dat:

- het regeerakkoord 'Vertrouwen in de Toekomst' diverse maatregelen bevat die het MKB versterken, waaronder het verlagen van de vennootschapsbelasting, uitbreiden van de innovatiestimulering en verkorten van de loondoorbetalingsperiode voor kleinere werkgevers;
- de doorrekening van het regeerakkoord door het CPB (2017, p. 6) laat zien dat er desondanks sprake is van een netto lastenverzwaring voor het bedrijfsleven door o.m. een verhoging van het lage BTW-tarief en het Box 2-tarief;
- er veel discussie is over de afschaffing van de dividendbelasting en de gevolgen voor buitenlandse aandeelhouders, en dat hierdoor het gevoel is ontstaan dat het belang van MKB is ondergesneeuwd;

C. Roept de Tweede Kamerfractie op:

- om de positie van het MKB als 'banenmotor' verder te versterken door:
  1. de risico's en lasten van langdurig ziekteverzuim en uitstroom in de WIA in met name in het kleinbedrijf te beperken, zodat deze ondernemers weer personeel in vaste dienst durven nemen;
  2. een programma te ontwikkelen voor de ondersteuning van de innovatie in het MKB op het gebied van digitalisering, automatisering en verduurzaming;
  3. ruimte te zoeken voor lastenverlichting voor het MKB,

en gaat over tot de orde van de dag.

3. Resolutie alternatief dividendbelasting

Resolutie ingediend door: CDA Zuid-Holland

Het CDA-partijcongres op 2 juni bijeen in 's-Hertogenbosch,

Constaterende dat

- De afschaffing van de dividendbelasting tot grote commotie heeft geleid, niet in het minst door de veronderstelling dat daardoor 1,4 miljard voor de schatkist verloren zou gaan, geld dat ook elders ingezet had kunnen worden
- De afschaffing van de dividendbelasting onderdeel uitmaakt van het coalitieakkoord, maar slechts indirect van de verschillende verkiezingsprogramma's.
- Er nog geen duidelijk alternatief voor de afschaffing van de dividendbelasting is verwoord vanuit de coalitie of fractie.
- De huidige belasting op grensoverschrijdende cashflow belast slechts dividenden en niet bedrijfsrenten en royalty's. De hiermee gemoeide bedragen zijn aanzienlijk en zullen verder toenemen. Daarentegen zal het volume van dividenden afnemen.

Overwegende dat

- De wijze van afschaffing van de dividendbelasting is op zich goed verdedigbaar. De huidige wet werkt verdringend: brievenbusconstructies en andere fiscale schijnconstructies worden bevorderd ten koste van reguliere bedrijvigheid.
- De afschaffing van de dividendbelasting maakt ook zichtbaar dat de wet vooral in het voordeel kan werken van aandeelhouders die in het buitenland wonen (en hun overheden), waarbij het positieve effect voor het vestigingsbeleid en de Nederlandse economie niet vanzelf spreekt.
- De ene bedrijvigheid de andere niet is en dat ook niet elk (buitenlands) bedrijf op dezelfde basis werkt als de ander. Factoren als aard, omvang, werkgelegenheid, milieu en transparantie spelen daarbij een rol. Het gaat om het faciliteren van bedrijvigheid met toegevoegde waarde voor de economie.
- Het de voorkeur verdient nieuwe wetgeving te formuleren die met deze factoren rekening houdt en schijnconstructies tegengaat, al was het maar om een einde te maken aan de huidige onzekerheid.
- Het doel daarbij moet zijn om de gevolgen zoals die samenhangen met de beoogde afschaffing van de Wet op dividendbelasting geloofwaardig te compenseren door bijvoorbeeld een heffing op rentes en royalty's.

Spreekt uit dat

- Te komen tot een hervorming van de huidige vermogenswinstbelasting door een verschuiving van belasting op dividenden naar belasting op bedrijfsrenten en royalty's, waarbij het alternatief geloofwaardig moet zijn en daadwerkelijk de brievenbusfirma's aanpakt en reële bedrijvigheid stimuleert.
- Wij de fractie oproepen om aan te dringen op concretisering van de voorstellen en een snelle uitvoering ervan.

En gaat over tot de orde van de dag.

4. Resolutie: Spitzenkandidat EVP

Resolutie ingediend door: CDA Zuid-Holland

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2018 bijeen te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- De ontwikkeling van het CDA onlosmakelijk verbonden is met de ontwikkeling van de Europese Unie, niet in het minst via de Europese Volkspartij, de EVP.
- De EVP zich heeft ontwikkeld van een samenwerkingsverband tussen een beperkt aantal delegaties vanuit politieke partijen in het Europees Parlement (EP) tot een platform van meer dan 30 partijen van centrumrechtse christelijke signatuur.
- Het nu het grootste partijplatform van het Europees Parlement is. De EVP levert daarbij zowel de voorzitter van de Europese Commissie (Juncker), de voorzitter van de Raad van Europa (Tusk) en de voorzitter van het Europees Parlement (Tatjani).
- In november 2018 op het congres van 2018 de EVP-kandidaat voor de Europese Commissie (de zgn. 'Spitzenkandidaat' wordt gekozen).
- Het CDA als partij hier een gewogen stem in zal uitbrengen via haar delegatieleden bij de EVP¹.
- Het CDA ook kan kiezen een eigen voordracht kan doen voor een Spitzenkandidaat.
- Binnen CDA-verband spreken wij ons als leden van de partij niet uit over de keuze van de Spitzenkandidat.

B. Overweegt dat:

- Het succes van de EVP is ook succes van het CDA is. Niet alleen omdat vele CDA'ers bij hebben gedragen aan de werkzaamheden van de EVP als Europarlementariër of anderszins, maar ook omdat we in de EVP een weerspiegeling zien van onze christendemocratische waarden.
- Het wordt wel moeilijker deze waarden voor ogen te houden in een groter gezelschap, zeker als vanuit verschillende historische gronden en politieke omstandigheden andere keuzes worden gemaakt (zie ook onze herhaalde resoluties over landen als Italië, Polen en Hongarije).

---

¹ Nb, de EVP is nu geen 'ledenpartij' is zoals we dat in Nederland begrijpen. De EVP is als partij vooral een ondersteuningsplatform voor het overleg tussen de verschillende partijen en delegaties. Ze heeft alleen partijen en hun delegatieleden als lid, er zijn geen individuele leden.

- Waar we zeker als CDA voor staan is de waarde van de parlementaire democratie en de rol van politieke partijen daarin. Hoe meer het EVP zich als partij democratisch ontwikkeld, hoe meer kans er is dat we elkaar weten te vinden, ook in electoraal mindere tijden.
- Daarom willen we dat de EVP zich meer gaat ontwikkelen richting een volwaardige partijorganisatie, met de veerkracht die hoort bij een partij die meer is dan de som van haar delen.
- En waarbij leden van de partijen als het CDA zich kunnen uitspreken over koers en vertegenwoordiging binnen de EVP, ook op het niveau van de Spitzenkandidaat.

C. Spreekt uit dat

- CDA-leden de kans krijgen zich uit te spreken over de keuze van de Spitzenkandidaat.
- Het CDA Spitzenkandidaten de kans geeft zich te presenteren aan de leden op zijn najaarscongres in 2018 en dat de uiteindelijke kandidaat zich kan presenteren op het voorjaarscongres van 2019.

en gaat over tot de orde van de dag

5. Resolutie: Kiesrecht Eerste Kamer voor Nederlanders in het buitenland

Resolutie ingediend door: CDA België-Luxemburg

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2018 bijeen te 's-Hertogenbosch,

Constaateert dat:

- de volksvertegenwoordiging in Nederland uit twee kamers bestaat;
- alle meerderjarige Nederlanders – ongeacht hun woonplaats – het recht hebben een stem uit te brengen voor de verkiezingen van de Tweede Kamer;
- Nederlanders, woonachtig in het buitenland niet mogen stemmen voor de Provinciale Staten en deze Nederlanders daarmee indirect ook zijn uitgesloten van de Eerste Kamerverkiezingen;
- Meer dan een half miljoen Nederlanders in andere Europese landen wonen, en dat naar schatting 126 duizend Nederlanders in België wonen
- deze Nederlanders worden buitengesloten om op een belangrijk onderdeel van de volksvertegenwoordiging hun stem uit te brengen;
- het coalitieakkoord *Vertrouwen in de toekomst* stelt dat: “Het stemproces wordt aangepast zodat Nederlanders op Bonaire, St. Eustatius, Saba en in het

buitenland eenvoudiger hun kiesrecht, ook in relatie tot de verkiezing van de Eerste Kamer, kunnen uitoefenen.”;²

Overweegt dat:

- het actief kiesrecht één van de belangrijkste rechten is die verbonden is aan het staatsburgerschap;
- dit recht ook van toepassing zou moeten zijn op alle Nederlanders bij de verkiezing die beslissend zijn voor de samenstelling van de Eerste Kamer;
- de Nederlandse regering deze tekortkoming voor de BES-eilanden aanpakt waardoor zij hun stem kunnen uitbrengen bij de eerstvolgende provinciale staten verkiezingen;
- het wenselijk is om een einde te maken aan de ongelijke behandeling van Nederlanders in het buitenland, door hen net als de inwoners van de BES-eilanden de mogelijkheid te bieden via een stem invloed te laten uitoefenen op de samenstelling van de Eerste Kamer;
- Er voor een grondwetswijziging een dubbele lezing nodig is in beide kamers;³

Spreekt uit dat:

- Er voor te zorgen dat de Kieswet en zo nodig de Grondwet zo snel mogelijk worden aangepast zodat alle andere Nederlandse kiesgerechtigden buiten Nederland in staat worden gesteld hun stem (indirect) te kunnen uitbrengen voor de verkiezingen van de Eerste Kamer;
- In coalitie verband zich er voor sterk te maken dat de verantwoordelijke Minister of Staatssecretaris minstens voor de volgende Statenverkiezingen van maart 2019 een voorstel doet die dit mogelijk maakt.

En gaat over tot de orde van de dag.

6. Resolutie: Meer waardering voor onze burgemeesters

Resolutie ingediend door: CDJA, ondersteund door CDA Noord-Holland en CDA Brabant.

Het CDA Partijcongres, bijeen op 2 juni 2018 te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- In het regeerakkoord van VVD-CDA-D66-ChristenUnie is afgesproken dat het voorstel tot deconstitutionalisering van de Kroonbenoeming van

---

²

<https://www.kabinetsformatie2017.nl/documenten/publicaties/2017/10/10/regeerakkoord-vertouwen-in-de-toekomst>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/grondwet-en-statuut/herziening-grondwet>

burgemeesters wordt doorgezet, maar vrijgelaten is hoe de uiteindelijke benoemingsprocedure wordt ingevuld;

- De Tweede Kamer met een tweederde meerderheid in de tweede stemming heeft besloten de Kroonbenoeming uit de grondwet te willen schrappen;
- De Eerste Kamer op een nader te bepalen tijdstip voor een tweede en laatste keer zal stemmen over de grondwetswijziging voordat deze definitief wordt doorgevoerd.

B. Overweegt dat:

- De democratische grondslag onder de burgemeestersbenoeming reeds is gezekerd doordat de benoeming loopt via de gekozen gemeenteraad;
- In een gepolariseerde samenleving een verbindende burgermoeder of burgervader, die doorgaans boven de partijen staat en zonder mandaat voor een politiek programma toetreedt, gewenst is;
- Dat de figuur van de burgemeester juist vanwege deze sterke kanten door de bevolking bovengemiddeld wordt gewaardeerd.
- De nieuwe plannen rondom de gekozen burgemeester, indien de Kroonbenoeming uit de grondwet wordt geschrapt, nog niet zijn uitgewerkt en veel vragen nog onbeantwoord zijn;
- Inspraak van inwoners in de besluitvorming van belang is voor de democratie;
- Het CDA tot op heden op basis van goede argumenten geen voorstander is van de gekozen burgemeester en deconstitutionalisering van de Kroonbenoeming en een goede steekhoudende argumentatie voor een ommezwaai op dit punt geheel ontbreekt.

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA het standpunt herbevestigt dat zij hecht aan de wijze van aanstelling middels voordracht door de gemeenteraad – met belangrijke elementen als onafhankelijkheid en boven de partijen staan;
- Het CDA niet zal meewerken aan de invoering van een direct gekozen burgemeester;
- Het CDA het voortouw neemt in de invulling van de burgemeestersbenoeming indien de grondwetswijziging met een tweederde meerderheid door de Eerste Kamer wordt bekrachtigd;
- De lokale CDA-afdelingen en haar vertegenwoordigers blijven inzetten op het betrekken van inwoners in de besluitvorming;

En gaat over tot de orde van de dag.

7. Resolutie: Inperken schuldenlast burgers

Resolutie ingediend door: CDA basisgroep sociale zekerheid c.s.

F. Mosk, A. Flapper, G. Borreman, S. de Vries, W. van Rijn, C. Visser, H. van de Streek, T. Gerth, D. Mast, **CDA Beverwijk-Wijk aan Zee**, A. Jansen, G. Peters-Goudsmits, A. Reumkens, M. de Brouwer, N. van Jaarsveld.

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2108 bijeen te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- de overheid (en semioverheid) zelf een van de grootste schuldeiser is van mensen met een minimum inkomen;
- de schulden van de minima bij de overheid (en semioverheid) voor een groot deel worden veroorzaakt door de interne processen bij deze publieke organisaties;
- de lange duur van verrekening het gevolg heeft dat netto teveel ontvangen uitkeringen/toeslagen/etc. gebruteerd worden;
- deze brutering de mensen met een minimum inkomen nog verder in de financiële problemen brengt;
- door de toenemende schulden het voor deze mensen steeds moeilijker wordt om vervolgens uit de schulden te komen;
- door de schulden en de daarbij komende stress om te overleven een toenemende beroep wordt gedaan op de gezondheidszorg;
- de groep van gedupeerden alleen maar zal toenemen met vooral ouderen die geconfronteerd worden met de diverse vormen van toeslagen op het gebied van zorg;
- vaak ook deze mensen maar een beperkt budget hebben, zijnde AOW en een klein pensioen;
- gedupeerden de schuld als zodanig niet betwisten, maar wel de brutering van het bedrag en de daarbij komende terugbetalingsregeling;

B. Overweegt dat:

- de overheid een voorbeeldfunctie dient te vervullen om mensen tijdig te informeren over teveel ontvangen uitkering;
- bij een tijdige informatie ook hoort een redelijk voorstel tot terugbetaling van het teveel ontvangen bedrag, ook als deze periode over het jaar heen gaat;

C. Spreekt uit dat

- het CDA zich sterk maakt voor een integraal beleid dat tegemoet komt aan het minder snel stijgen van de schuldenlast door bruto terugvordering van netto schulden.

En gaat over tot de orde van de dag.

8. Resolutie: op weg naar nieuw perspectief voor mensen in schulden

Resolutie ingediend door: CDA basisgroep sociale zekerheid c.s.

L. Flapper, D. Mast, G. Borreman, S. de Vries, W. van Rijn, C. Visser, H. van de Streek, F. Mosk, C. van Duijvenboden, J. Eerbeek, **CDA Beverwijk-Wijk aan Zee**, G. Peters-Goudsmits, A. Reumkens, N. van Jaarsveld.

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2108 bijeen te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- De instroom in de schuldhulpverlening nog steeds toeneemt en de schuldbedragen steeds hoger worden
- Het regelmatig voorkomt dat onder het bewind van bewindvoerders de schuld niet afneemt maar oploopt.
- er mensen als bewindvoerder actief zijn zonder kennis van zaken of niet capabel genoeg zijn en er aan hen geen eisen worden gesteld qua kennis en inzicht
- Bewindvoerders vaak summier of helemaal geen inzicht geven in wat zij doen of welke regelingen zij treffen. Cliënten of hulpvragers voelen zich daarom niet serieus genomen.

- er vaak nauwelijks of helemaal niet rekening wordt gehouden met de **beslagvrije voet** waardoor men soms rond moet komen met 30 a 40 euro per week met of zonder kinderen
- **Deurwaarders** vrij spel hebben in de frequentie van het bezoeken van of het sturen van aanmaningen naar mensen in de schulden en hen dit in rekening brengen, waardoor de kosten veel te snel stijgen en schulden sterk toenemen
- **Overheidsinstanties**, (zoals UWV, belastingdienst) de grootste veroorzakers zijn van cumulatieve stijging van de kosten voor mensen in schulden.
- Er niet of nauwelijks regelingen met deze instanties te maken is, waardoor wegen om uit de schulden te komen (bijv. via de stadsbank) worden geblokkeerd

- Er te veel instanties, organisaties en bedrijven zijn die zich bemoeien met mensen in schulden. En het voor veel hulpvragers en ook hulpverleners het steeds moeilijker wordt om de weg te vinden in deze moeilijke materie
- Veel gemeenteraden te weinig inzicht hebben in wat er speelt voor mensen in schulden en te weinig zicht hebben of de lokale schuldhulpverlening adequaat helpt.
- Er nog veel meer op te noemen is van wat er niet klopt in deze mistige wereld van hulpverlening

B. Overweegt dat:

- de schuldenproblemen te zwaar drukt op veel gezinnen
- het CDA een volkspartij wil zijn en op grond van haar beginselen een overheid wil die een schild is voor de zwakken.

C. Spreekt uit dat

- de Tweede Kamerfractie van het CDA zich inspant opdat gemeenten de regie voeren over de bewindvoering en zo de kwaliteit van bewindvoering verzekeren.
- De gemeenten meer zeggenschap en inzicht krijgen in de uitvoering
- de gemeenteraden zelf de regels opstellen hoe er gehandeld moet worden bij schuldhulpverlening
- er regels komen die cliënten het maximale inzicht geven in wat voor beleid er wordt gevoerd.
- De beslagvrije voet – naar rato van de gezinssamenstelling – in de wet wordt vastgelegd, zodat mensen niet minder te besteden hebben dan de beslagvrije voet.
- Roept gemeentelijke CDA-fracties op zich te verdiepen in de schuldenproblematiek en te zorgen voor een deugdelijke en rechtvaardige schuldhulpverlening door de gemeentelijke overheid

En gaat over tot de orde van de dag.

9. Resolutie: Mee(r)ouderschap

Resolutie ingediend door: CDJA, ondersteund door CDA Zeeland

Het CDA Partijcongres, op 2 Juni 2018 te 's-Hertogenbosch,

Constaateert dat:

- Er meer soorten gezinnen bestaan naast het traditionele gezin, waaronder gebroken gezinnen, eenoudergezinnen en gezinnen met ouders van het gelijke geslacht;
- Een kind in Nederland slechts twee 'juridische' ouders kan hebben;
- Een kind hiernaast ook sociale ouders ('meerouders') kan hebben, bijvoorbeeld binnen gebroken gezinnen, die eveneens verantwoording dragen voor de opvoeding en verzorging van het kind, maar niet dezelfde rechten en plichten hebben als de juridische ouders;
- Maatschappelijke organisaties en politieke partijen ervoor pleiten om het mogelijk te maken dat een kind meer dan twee juridische ouders heeft;
- In 2009 55.000 paren van het gelijke geslacht samenwoonden, waarvan 10% een of meerdere kinderen heeft⁴;
- Er op 7 december 2016 een rapport van de Staatscommissie Herijking ouderschap is verschenen dat mede over meerouderschap handelt⁵;

Overweegt dat:

- Het CDA herhaaldelijk grote waardering heeft uitgesproken voor het gezin, waarbij 'nieuwe' gezinsvormen dezelfde waardering kregen als het traditionele gezin;
- De verschillende gezinsvormen daarom ook eenzelfde waardering door de overheid verdienen;
- De Staatscommissie pleit voor het mogelijk maken van een juridisch ouderschap van meer dan twee ouders, maar tegelijkertijd het gehele familierecht op de schop wil gooien;
- De primaire verantwoordelijkheid voor kinderen en hun opvoeding bij ouders ligt, terwijl ouders tegelijkertijd de verantwoordelijkheid hebben om aan het belang van het kind te denken;

Spreekt uit dat:

- Het CDA pal staat voor het gezin in al haar verschijningsvormen en zich blijvend inzet voor haar rechtmatige plaats in de samenleving;
- Na kennisname van de uitkomsten van de inmiddels lopende onderzoeken, de Tweede Kamerfractie de positie van het kind doorslaggevend zal laten zijn bij de beoordeling van het juridisch regelen van meerouderschap en – gezag.

En gaat over tot de orde van de dag.

---

⁴ M.V. Antokolskaia et al, Meeroudergezag: een oplossing voor kinderen met meer dan twee ouders? (Den Haag 2014), 118, 122; A. de Graaf, 'Gezinnen in cijfers', in: Gezinsrapport (Den Haag 2011), 40-41; L. Steenhof, 'Schatting van het aantal stiefgezinnen, Bevolkingstrends 4e kwartaal 2007; A. de Graaf, 'Gezinnen in beweging', Bevolkingstrends 2e kwartaal 2011, 85.

⁵ Rapport van de Staatscommissie Herijking ouderschap "Kind en ouders in de 21ste eeuw

10. Resolutie: verkoop van Europese paspoort en visum

Resolutie ingediend door: CDA België-Luxemburg

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2018 bijeen te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- Het Europese paspoort recht geeft om zich vrij te verplaatsen en te vestigen in alle lidstaten van de Unie,
- het Europese paspoort recht geeft op het actief en passief kiesrecht bij de Europese verkiezingen en bij de gemeenteraadsverkiezingen in het land waar iemand verblijft;
- Het Europese paspoort buiten de Unie recht geeft op bescherming van de diplomatieke en consulaire instanties van iedere andere Europese lidstaat;
- De uitgifte van paspoorten en het aanbieden van visa voor investeringsprogramma's een nationale bevoegdheid is;

B. Overweegt dat:

- Het Europese paspoort, zonder verjaring en overdraagbaar aan volgende generaties, in Malta te koop is voor een eenmalige betalingen aan de staat en investeringen in vastgoed;⁶
- Onder andere Nederland, Letland, Malta, Griekenland, Hongarije, Portugal, Spanje, Bulgarije en Cyprus visa aanbieden aan investeerders die na enkele jaren kunnen leiden tot het verkrijgen van een paspoort;⁷
- In Nederland het investeerdersvisum geldig is voor 3 jaar (verlengbaar), en na 5 jaar kan leiden tot het verkrijgen van een Nederlands paspoort;⁸
- Het Nederlandse visum voor investeringsprogramma vastgoed uitzondert en het IND verantwoordelijk is voor de toetsing van de herkomst van het geld;⁹

C. Spreekt uit dat:

- de verkoop van paspoorten zeer onwenselijk is en geen enkele lidstaat in de EU het recht dient te hebben onder andere Nederlandse rechten en vrijheden te verkopen;

---

⁶ <http://www.maltaimmigration.com/>

⁷

<http://uk.businessinsider.com/countries-where-you-can-buy-citizenship-or-residency-2017-6?r=UK&IR=T/#17-tailand-elite-residency-from-15000-11568-1>

⁸ <https://corpocrat.com/2017/06/19/netherlands-golden-visa-residence-by-investment/>

⁹ <https://ind.nl/en/other/Pages/Investing-in-the-Netherlands.aspx>

- de Europese Commissie en de lidstaten aan te sporen geharmoniseerde minimum standaarden voor investeringsprogramma's in de gehele Unie voor te stellen, in lijn met de strenge voorwaarden die Nederland reeds stelt;

En gaat over tot de orde van dag.

11. Resolutie: de rechten en plichten van Fidesz als EVP-partij

Resolutie ingediend door: Zuid-Holland

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2018 bijeen te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- De EVP een partij is waarin er gestreefd wordt naar een Europese waardengemeenschap waarin de leden gezamenlijke waarden delen en onderhouden.
- Leden van de EVP volgens artikel 3 van de statuten zich inzetten voor “*1. vrije en pluralistische democratie; 2. Het respecteren van mensenrechten, fundamentele vrijheden en de rechtsstaat;*”
- De Hongaarse partij Fidesz een lid is van de EVP en daarbij zich gecommitteerd heeft aan de waarden van de EVP.
- Fidesz zich voorheen heeft laten kennen als een partij waarin gemeenschapsdenken actief is bevorderd, die de economie weer op orde heeft gebracht en een alternatief heeft geboden voor zowel linkse als extreem rechtse partijen en het CDA hier altijd respect voor heeft gehad.
- Echter, nu zien we dat de democratische rechtsstaat in Hongarije onder verantwoordelijkheid van Fidesz door een grondwettelijke wijziging bedreigt lijkt te worden. Daarmee zou de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de mediavrijheid en andere de fundamentele rechten worden aangetast.
- De toon van de partij Fidesz in de afgelopen jaren steeds meer gericht is tegen de Europese samenwerking, waarbij de Fideszregering in april 2017 een nationale campagne ‘Stop Brussel-consultatie’ naar haar bewoners heeft gestuurd.
- In de bovengenoemde nationale campagne de partij Fidesz doelbewust onjuiste feiten heeft gepresenteerd, waardoor de Europese Commissie zich (via een uitzonderlijk communiqué) de onjuiste feiten uit deze nationale campagne weerlegde.
- De OVSE op 9 april jl. in haar observatie van de laatste verkiezingen haar zorgen uit heeft gesproken over de campagne, de retoriek en het verkiezingsklimaat waarbij ze stelde: “*Hostile intimidating and, at times,*

*xenophobic campaign rhetoric featured prominently in the campaign. On one occasion, the ruling coalition's (i.e. Fidesz) prime ministerial candidate vowed to take "vengeance" on the opposition after the elections. In another speech, the same candidate made veiled threats against thousands of civil society activists, whom he labelled as "an army of mercenaries"*¹⁰.

- Gegeven de herhaalde waarschuwingen binnen de EVP jegens Fidesz en het niet substantieel wijzigingen van de politieke koers van Fidesz die meer in lijn met de EVP-waarden zou zijn, er op dit moment een vertrouwensvraag gesteld kan worden door het CDA richting de loyaliteit van Fidesz jegens de waarden van de EVP.
- De samenwerking binnen de EVP gebaseerd is op onderling vertrouwen tussen nationaal politieke partijen. Een ondermijning van de partijwaarden van het EVP het vertrouwen en de solidariteit tussen de partijen ondergraaft.
- De huidige politieke lijn van Fidesz op dit moment negatief uitstraalt op de EVP en haar leden.
- Hongarije op dit moment jaarlijks circa 3% van haar BBP direct ontvangt via diverse Europese steunfondsen en Hongarije daarmee ook een van de grootste netto-ontvanger is.

B. Overweegt dat:

- Rechten niet zonder plichten kunnen gelden. Het recht van lidmaatschap van de EVP gepaard dient te gaan met de plicht om als lid de partijwaarden van het EVP permanent te onderschrijven, uit te dragen en in nationaal verband in de praktijk te brengen.
- Er op 17 mei 2017 in het Europees Parlement een resolutie is aangenomen waarin het Parlement haar zorgen uitsprak over de situatie in Hongarije over de situatie van de rechtsstaat, de positie van minderheden (zoals Joden, LBGTI, Roma en Sinti) en vrijheid van meningsuiting.
- Deze resolutie breed werd ondersteund, waaronder door de EVP, die deze fundamentele waarden als 'niet-onderhandelbaar' kenschetste¹¹:
- Er sprake is geweest van een eerdere situatie (begin 2000) waarin de waarden van het EVP door een nationale partij leken te worden geschonden.
- Dit destijds is opgelost middels het vormen van een tijdelijke interne monitoringscommissie van wijzen binnen de EVP die mogelijke schending zou volgen en eventuele vervolgstappen zou kunnen voorstellen.
- Het CDA enerzijds van mening is dat een schending van de EVP-waarden bij voorkeur door middel van dialoog opgelost moet worden. Anderzijds deze

---

¹⁰ <https://www.osce.org/odihr/elections/hungary/377410?download=true> (pag 8-9).

¹¹ EVP-fractievoorzitter Manfred Weber stelde: " The EPP is clear: European fundamental values (like academic freedom) are non-negotiable".

dialogo niet vrijblijvend kan zijn, omdat de statuten¹² de mogelijkheid geven om een partijlid tijdelijk op non-actief te stellen of te schorsen uit de EVP.

- Het CDA pal staat voor een EVP waarin leden met elkaar van mening mogen verschillen en politieke dialoog moet worden gestimuleerd.
- Het onderschrijven van de partijwaarden van fundamenteel belang is voor ieder lid van de EVP.

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA de Fideszfractie krachtig zal aanspreken op haar verantwoordelijkheid als EVP-lid en oproept terug te keren naar de wijze waarop Fidesz voorheen een gewaardeerd lid van de EVP-familie was.
- Het CDA binnen de EVP actief zal bijdragen aan het uitwerken van de genoemde "rode lijnen" waaraan Fidesz en elke andere lidpartij zich te houden heeft.
- Het CDA zich in EVP verband inzet voor het structureel monitoren van het respect voor deze rode lijnen, en de situatie in Hongarije en Fidesz als lid in het bijzonder.
- Bij het overschrijden van deze rode lijnen er een structurele dialoog tot verbetering gestart dient te worden maar bij het uitblijven van verbetering de EVP ultimatum remedium dient te verzoeken tot (tijdelijke) opschorting van het lidmaatschap.

En gaat over tot de orde van de dag

12. Resolutie: Veenbodemdaling

Resolutie ingediend door: CDA Zuid-Holland en ondersteund door CDA Noord-Holland

Het CDA Partijcongres op 2 juni bijeen te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- Er in grote delen van ons land sprake is van bodemdaling door onder andere Veenoxidatie of inklinking. Daarnaast ook bodemdaling plaatsvindt als gevolg van mijnbouwactiviteiten, zoals zout en aardgas.
- Bodemdaling tot ernstige schade leidt aan infrastructuur, gebouwen/Rijksmonumenten en landbouw.

- De veenbodemdaling, in tegenstelling tot bodemdaling door mijnbouwactiviteiten, niet aan bedrijfsmatige activiteiten kan worden toegerekend.
- De veenbodemdaling vraagt onaanvaardbaar hoge inspanningen en investeringen van Gemeenten, Waterschappen, Provincies, landbouworganisaties en van burgers en bedrijven.
- Er door Veenoxidatie fossiele CO₂ vrijkomt en de Veenoxidatie door klimaatverandering nog verder zal toenemen.
- Er maatregelen in beeld zijn, die een positief effect hebben op het terugdringen van bodemdaling in veengebieden, maar waarvan de effecten van deze maatregelen nog niet voldoende zijn onderzocht.

B. Overweegt dat:

- Het van nationaal belang is dat er meer onderzoek en aandacht komt voor de schade als gevolg van veenbodemdaling.
- Het terugdringen van CO₂ uitstoot noodzakelijk is met het oog op het halen van de klimaatdoelstellingen van Parijs.
- Bodemdaling in de veengebieden, evenals bij bodemdaling door mijnbouw, kan worden gezien als een algemeen maatschappelijk probleem, waarvan de financiële en maatschappelijke gevolgen nog niet zijn te overzien.
- Dit onderwerp, in tegenstelling tot schade als gevolg van mijnbouw, op dit moment niet bij een minister en een departement is ondergebracht.

C. Roept de Tweede Kamerfractie op:

- De veenbodemdaling hoog op de politieke agenda te houden in de Tweede Kamer en het Kabinet.
- Het Kabinet te verzoeken nader onderzoek te doen naar de ecologische, sociale en economische gevolgen van veen bodemdaling en daarbij gemeenten, waterschappen en provincies te betrekken.
- Het kabinet vragen in kaart te brengen welke maatregelen getroffen kunnen worden die een positief effect hebben op het terugdringen van veenbodemdaling, en mogelijk ook ten aanzien van CO₂ reductie.
- Het Kabinet te verzoeken dat er één coördinerende minister komt voor de veenbodemdaling problematiek.
- Het Kabinet te verzoeken het tegengaan van veenbodemdaling door middel van pilots via een investeringsfonds te financieren.

En gaat over tot de orde van de dag.

13. Resolutie: loondispensatie

Ingediend door: CDA basisgroep sociale zekerheid c.s.

CDA Deurne, A. Flapper, H. van Olden, M. Daamen-Reith, W. de Winter, G. Borreman, G. Dijkstra, S. de Vries, W. van Rijn, C. Visser, H. van de Streek, L. Zoetendaal, T. Gerth, F. Mosk, D. Mast, M. van den Nouland, P. Scholten, J. Schwiebbe, J. van Gerwen, B. Bergkamp, A. Voesenek, W. de Win, M. van Kilsdonk, L. Kozłowska, C. de Jong, **CDA Beverwijk-Wijk aan Zee**, J. de Ridder, B. van den Oetelaar Roeffen, A. Calatz, W. van der Kruijs, P. van Boekel, J. Kals, C. Kals-Somers, M. Hermans, G. Peters-Goudsmits, W. Lemmens, P. van der Wilden, J. Linnemans, A. Reumkens, M. van Homelen, L. Tinga, N. van Jaarsveld.

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2108 bijeen te 's-Hertogenbosch,

A Constaterende dat

- de meeste mensen met een arbeidsbeperking niet aan het werk zijn en bij gelijk blijvende inzet ook niet aan het werk kunnen komen
- het arbeidsmarktinstrument loondispensatie zowel in het verkiezingsprogramma van het CDA, als in het regeerakkoord staat
- er desondanks veel terechte zorgen zijn over loondispensatie

B Overwegende dat

- ieder mens met of zonder handicap moet kunnen meedoen in de maatschappij
- mensen met een arbeidshandicap, net als iedereen, moeten kunnen werken, sparen, wonen, erven, trouwen en samenwonen
- mensen met een arbeidsbeperking niet opgezadeld mogen worden met ingewikkelde (administratieve) regelgeving
- werk moet lonen en meer werk meer moet lonen
- per gewerkt uur niet minder dan het wml verdiend mag worden
- daar waar nodig inkomen zonder bijstandsregime moet worden aangevuld.
- er niet over mensen met een arbeidshandicap gesproken moet worden maar met mensen met een arbeidshandicap

C Spreekt uit dat

- bij de uitwerking van de plannen voldaan moet worden aan bovenstaande overwegingen, rekening houdend met het advies van het College voor de Rechten van de Mens
- er een klankbordgroep in het leven geroepen moet worden die bij de voortgang betrokken wordt

en gaat over tot de orde van de dag

14. Resolutie: CDA staat op voor mensenrechten voor mensen met een beperking

Resolutie ingediend door: CDJA, ondersteund door CDA Noord-Holland, CDA Tilburg, Dannenberg, de Haan, Ensberg-Kleijkers, Prins

Het CDA Partijcongres, bijeen op 2 juni 2018 te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- Door staatssecretaris Van Ark een voorstel wordt uitgewerkt dat er in de huidige vorm op ziet om mensen met een arbeidshandicap minder te betalen dan het minimumloon;
- Dit plan in de huidige vorm zorgt voor een verhoging van de administratieve lasten van werknemers¹³;
- Een petitie tegen het voorstel van Van Ark inmiddels ruim 80.000 handtekeningen heeft opgehaald¹⁴;
- Inmiddels meer dan veertig organisaties, waaronder CNV, FNV, het College voor de Rechten van de Mens, diverse gemeente en alle belangenorganisaties voor gehandicapten, zich hebben uitgesproken tegen dit voorstel¹⁵;

B. Overweegt dat:

- Het huidige voorstel van staatssecretaris Van Ark, mensen met een handicap het idee geeft dat zij tweederangs mensen/ werknemers zouden zijn;
- Het voorstel van staatssecretaris Van Ark op dit moment in strijd is met een eerder door dit congres aangenomen resolutie;
- Van uit het beginsel van solidariteit en publieke gerechtigheid het CDA zou moeten streven naar een stelsel waarin alle werknemers recht heeft op hetzelfde minimumloon en de opbouw van pensioen;
- Indieners het liefst hadden gezien dat de maatregel rond loondispensatie volledig was geschrapt maar inzien dat de politieke realiteit anders is;

C. Spreekt uit dat:

- Verzoekt de CDA-fractie in Tweede en Eerste-Kamer bij de uitwerking van de plannen rond de invoering van de loondispensatieregeling de volgende voorwaarden te hanteren:

---

¹³ Onderzoek Cedris 2018 "Van loonkostensubsidie naar loondispensatie"

¹⁴ Petitie van actiegroep 'Wij staan op!'

¹⁵ Pamflet "Gelijkwaardigheid op de arbeidsmarkt"

- Geen enkele werknemer per uur onder het minimumloon betaald mag krijgen;
- Arbeidsgehandicapten worden weg gehouden van het bijstandsregime;
- Dat de regeling dient aan te sluiten bij de Wajong-systematiek
- Mensen met een arbeidshandicap, net als iedereen aanspraak moeten kunnen maken op cao's en overige arbeidsvoorwaarden over het volledige inkomen;
- Mensen met een arbeidshandicap niet opgezadeld moeten worden met ingewikkelde regelgeving;
- Mensen die werken onder de loondispensatie regeling maximaal 1 loonstrook krijgen;
- Mensen met een arbeidshandicap er onder deze regeling niet financieel op achteruit mogen gaan maar in plaats daarvan uit moeten komen op een stabiel inkomen;
- Mensenrechtenverdragen volledig worden gerespecteerd;

En gaat over tot de orde van de dag.

15. Resolutie: Inclusief Werkgeverschap

Resolutie Prins c.s.

B Prins (atp), C Dulfer, JJ de Haan, C Toorenburg, K de Kok, C de Graaf, J de Graaff, R Horst, E Poerink, E de Ridder, M van Hoven, I Couwenberg, T Gimbrère, J van Puijenbroek, M de Brouwer, H van de Ven, D Ensberg-Keijkers, J van Ginneken, A Bindels, H.C. van Olden, PG Welman, W Baur (atp), P Halters, SJ Zijlstra, M Nijnanten, A de Jong, Y van Houdt, D.W. Vreugdenhil, M van Oosten, C Middelkoop, J Bakker, E Lichtenberg,

Mede ondersteund door: CDJA, CDA Voorschoten

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2108 bijeen te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- De afgelopen regeringsperioden keer op keer is gesleuteld aan de wetgeving rondom arbeidsgehandicapten.
- De doelstellingen om meer mensen met een arbeidshandicap aan het werk te helpen, onvoldoende effect opleveren.

- Werkgevers grote bezwaren hebben tegen complexe regelgeving, en de huidige regelingen te complex zijn, o.a. voor werkgevers als zij medewerkers uit meerdere gemeenten in dienst hebben.

B. Overweegt dat:

- Werkgevers een essentiële rol vervullen om arbeidsparticipatie van mensen met een handicap mogelijk te maken.
- Dat werkgevers hiervoor met minimale lasten, maximale impact moeten kunnen realiseren.
- Werkgevers veelal over onvoldoende kennis beschikken over de complexe wet- en regelgeving, rondom de plaatsing van arbeidsgehandicapten. En daarnaast, dat er beperkte kennis is binnen organisatie om duurzame plaatsingen mogelijk te maken.

C. Spreekt uit dat:

- De CDA Tweede Kamer fractie zich actief inzet om inclusief ondernemerschap aantrekkelijker te maken en verder te stimuleren. Door o.a. een alternatieve vorm van stimulerend beleid, om inclusief werkgeverschap te bevorderen. Waarbij niet naar het individu wordt gekeken omdat dit discriminatie in de hand kan wekken;
- Actief onderzoek stimuleert naar fiscale maatregelen met als doel minimalisering van administratieve lasten voor werkgevers en betrokken medewerkers met een handicap;
- Aftrekbaarheid werkplekvoorzieningen (fysieke aanpassingen, jobcoaching, tolk voorzieningen) via de belasting;
- Hierbij zowel werkgevers, als werknemers met een handicap, te betrekken, zodat er een kennisplatform ontstaat om best practices te delen.

En gaat over tot de orde van de dag.

16. Resolutie: Versterken van de solidariteit tussen generaties

Resolutie ingediend door: CDJA

Het CDA Partijcongres, op 2 Juni 2018 te 's-Hertogenbosch,

Constaateert dat:

- In het regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst" van VVD, CDA, D66 en CU amper maatregelen staan die de economische positie van jongeren in de leeftijdscategorie 16 tot 30 positief beïnvloed;
- In het regeerakkoord wel ruimte was voor maatregelen die buitenlandse aandeelhouders tegemoet te komen.

Overweegt dat:

- Het CDA vanuit haar kernwaarden rentmeesterschap en solidariteit (tussen generaties) én haar wil een land te creëren dat we willen doorgeven dient te streven naar een economisch beleid waarin alle generaties erop vooruitgaan;
- Indieners het liefst hadden gezien dat de maatregel rond de afschaffing dividendbelasting, vanwege de strijdigheid met de grondbeginselen van het CDA, was geschrapt maar inzien dat de politieke realiteit anders is;
- Wanneer de multinational erop vooruit gaat dit op zijn minst ook zo moet zijn voor de millennial;
- De fractie van het CDA in de Tweede Kamer en de CDA-bewindspersonen zich op dit moment voorbereiden op de begroting voor het jaar 2019 en daarbij nadrukkelijk hebben gevraagd om inbreng van ons congres.

Spreekt uit dat:

- Het CDA zich hard gaat maken voor maatregelen die de solidariteit tussen de generaties versterken en waardoor wordt gebouwd aan een land dat we écht door willen geven;
- Het CDA in dat licht dit jaar komt met voorstellen om de economische positie van millennials en de zero's te verbeteren, middels onder andere de volgende plannen:
- Het CDA zich hard gaat maken voor het breed invoeren van startersfondsen om jongeren een eerlijke kans te geven op de woningmarkt;
- Het verbreden van de aanvullende beurs om jongeren die dankzij het leenstelsel tussen wal en schip vallen, gelijke kansen te kunnen geven op onderwijs;
- Op de arbeidsmarkt een gelijke minimumvergoeding wordt ingevoerd voor stagiair(e)s uit het beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs.

En gaat over tot de orde van de dag.

17. Resolutie: gelijkwaardigheid mannen en vrouwen

Resolutie ingediend door: Van Dijk & CDAV, c.s.

J. J. van Dijk, D. Vliegenthart-Goedhart, J. Westerbeek, L. van Dijk - Wijmenga, L.Spanbroek, A. Boojink, A. Koster, A. Toren, A. Frederiks, A. Oosting-Klock, A.

Sørensen, A. van Dijk, A. Frey, B. Schouten, C. Castelein, C. van der Weegen, C. Mosterd, D. Badloe, E. van der Heijden, E. Fokkema, E. Heutink - Wenderich, F. Wissink, G. Pruijm, H. van Keulen, H. van de Streek, I. Saris, I. Malsch, J. Duenk, J. Wagter-Hoogendam, J. Broer, J. de Jong, J. Eugster-van Bergeijk, J. Vennevertloo, J. Ling, L. La Riviere, L. Zandbergen-Beishuizen, M. Koop, M. Kastelein, M. van Zandwijk, M. van de Vooren, M. Overtoom, M. Uitdewilligen, M. Luyer, M. Reusken, M. Kip, M. Wessling, P. Hilferink, P. van den Biggelaar, P. Drenth, P. Groeneweg, P. ter Maat, R. de Korte, R. Wijmenga - van Dijk, S. Kok –Witteveen, W. Robbertsen.

Het CDA Partijcongres op 2 juni 2108 bijeen te 's-Hertogenbosch,

A. Constateert dat:

- het CDA een brede volkspartij is en wil zijn;
- het CDA herkenbaar wil zijn voor de gehele Nederlandse bevolking;
- teams met een gemixte samenstelling van mannen en vrouwen beter presteren dan eenzijdig samengestelde teams;
- de gelijkwaardigheid in de politiek achter blijft in Nederland¹⁶;
- de man-vrouw-vertegenwoordiging binnen onze partij nog niet in evenwicht is, zoals blijkt uit het percentage vrouwen op de kandidatenlijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen¹⁷, als lid van het Partijbestuur en als direct verkiesbare personen andere voor volksvertegenwoordigende organen.

B. Overweegt dat:

- binnen het CDA de positie van vrouwen aanzienlijk versterkt kan worden door in alle geledingen hier structureel aandacht aan te besteden;
- er belemmeringen zijn die er voor zorgen dat er nog geen volledige gelijkwaardigheid tussen vrouwen en mannen is binnen onze partij;
- het afdelingsbesturen helpt als ze goede voorbeelden aangereikt krijgen hoe dit op te pakken;
- gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen een verantwoordelijkheid is van de hele partij.

C. Roept het partijbestuur op om

---

¹⁶<https://www.weforum.org/reports/the-global-gender-gap-report-2017>

¹⁷<https://nos.nl/artikel/2222031-in-334-gemeenten-domineren-mannen-de-kieslijsten-in-een-gemeente-niet.html>

- een actieteam te vormen bestaande uit mannen en vrouwen die inventariseren welke belemmeringen vrouwen en mannen tegenkomen binnen alle geledingen onze partij;
  - hierover bij het komende najaarscongres een actieplan te presenteren hoe belemmeringen worden weggenomen en extra wordt ingezet op diversiteit in alle geledingen;
  - op korte termijn te komen tot best practices op dit thema, specifiek voor de campagnes voor waterschappen en provinciale staten zodat extra aandacht aan dit onderwerp kan worden besteed.
-
- Roept het partijbestuur, en in het bijzonder de provinciale afdelingsvoorzitters, op om binnen de provinciale afdeling te inventariseren welke belemmeringen er voor zorgen dat er minder vrouwen dan mannen zich kandidaat stellen voor de verkiezingen;
  - bij de samenstelling van de selectiecommissies en bij de vaststelling van de lijsten voor de waterschaps- en provinciale statenverkiezingen te streven naar een meer evenwichtige verdeling van de zetels over mannen en vrouwen.

En gaat over tot de orde van de dag